

Uvod

Određene društvene grupe imaju zajedničke identitete, interese i slične načine života. Međutim, društvena nejednakost može postojati i bez društvenih slojeva. Ondje gdje su nekad postojale klase, čiji su članovi imali neku vrstu svijesti i interese sad postoji neprekinut kontinuitet statusa po zanimanju, određen različitim stupnjem ugleda i ekonomskog naređivanja. Time je hijerarhija pojedinca zamjenila hijerarhiju društvenih skupina.

„Među članovima svakog sloja postoji tendencija da razvijaju vlastitu subkulturu, tj. određene norme, stavove i vrijednosti koji su osebujni za njih kako društvenu skupinu. Subkulture spojeva pokazuju tendenciju da budu veoma različite kad su mogućnosti za kretanje iz jednog sloja u drugi vrlo male“ (Haralambos, 1994:37-38). Ona može biti usmjerena prema gore, kao na primjer prijelaz iz radničke u srednju klasu i obratno. U zatvorenim sistemima koji nude male mogućnosti za društvenu pokretljivost, položaj pojedinca je obično pripisan, uvjetovan rođenjem i pojedinac ne može učiniti gotovo ništa da ga izmjeni. Za razliku od toga, sistem stratifikacije u kapitalističkom društvu može poslužiti kako primjer visoke društvene pokretljivosti ili otvorenog sistema.

POJAM DRUŠTVENE STRATIFIKACIJE

Sociologija kao opća nauka o društvu je uslovljena potrebom da se racionalno analiziraju i osmišljavaju odnosi među ljudima i da se objasni njihova pozicija u stanju naglog rasta tehnike, industrije i ukupne ekspanzije privrednog napretka koji su proizvod svjesne akcije čovjeka i njegovog ovladanja tehnikom, tehnologijom, ali i prirodnim resursima. Mjesto čovjeka u industrijskom društvu uslovljeno je, prije svega, njegovom pozicijom, koju je proizveo svojim znanjem i sposobnostima i koju je zadobio u sferi rada. To znači da postoji društvena nejednakost te da društvo apsolutne jednakosti može egzistirati samo kao plod ljudske mašte. Oblici društvene nejednakosti su različiti. Oni se obično odnose na pojedince, ali i grupe ljudi.

Prema nekim sociolozima sve društvene nejednakosti suvremenog društva su zapravo razlike koje proističu iz nejednakih pozicija pojedinca. Drugim riječima, pojedinci upražnjavaju u društvenoj podijeli rada različita zanimanja pa iz te činjenice proizlazi i različit stepen njihova društvenog ugleda, ali i njihove materijalne moći. Naime, da bi društvo moglo funkcionirati, neophodna je adekvatna podjela uloga onima koji će ih i najsavjesnije i najuspješnije izvršavati.

S druge strane, ljudi se međusobno razlikuju i po svojim urođenim sposobnostima, ali i po sposobnostima koje su stečene odgovarajućom obukom, dakle školovanjem. Da bi moglo egzistirati društvo mora najsposobnije pojedince povezati sa društveno najznačajnijim funkcijama i tu logiku slijedi od vrha do dna funkcionalne hijerarhije. Najuspješniji način takva vezivanja pojedinca za funkcije jeste materijalna nagrada. Obavljanju najvažnijih funkcija odgovara i najveća nagrada, a manje značajnim i manje nagrade. Takvo će ustrojstvo materijalnog nagrađivanja osigurati dovoljan motiv najsposobnijima da obavljaju najsloženije funkcije i zauzimaju najodgovornije društvene položaje. Ali, to će proizvesti i različit stepen moći i ugleda. Drugim riječima, društvene nejednakosti koje proizlaze iz različitog položaja i uloge pojedinaca nazivaju se društvenom diferencijacijom. Društvena diferencijacija je nužna, ali i društveno korisna. Ove tipove nejednakosti ne treba izbjegavati, one su uvijet uspješnog funkcioniranja svakog društva. Dakle ovaj tip nejednakosti, u načelu odnosi se na nejednakost pojedinaca. Drugim riječima, za njeno postojanje i egzistiranje uopće nije neophodna slojevitost društva.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com